

Den sammenhængende børne- og ungepolitik

Alle børn og unge har ret til et godt liv

Indholdsfortegnelse

Forord	3
1. Indledning	4
1.1 Disposition og læsevejledning	4
2. Børne- og familiesyn	6
2.1 FN's børnekonvention	6
2.2 Værdierne i børne- og familiesynet	6
3. Målgrupper	8
3.1 Børne- og ungepolitikens målgrupper	8
3.2 Bekymringsmodel	8
4. Politiske målsætninger	11
4.1 Målsætninger for arbejdet med børn og unge	11
4.2 Uddybning af de politiske temaer	12
5. Afslutning	15
5.1 Revision af den sammenhængende børne- og ungepolitik	15
5.2 Sådan virkeliggøres politikken	15
6. Begrebsafklaring	16
7. Litteraturliste	19

Forord

Det glæder mig at præsentere Slagelse Kommunes sammenhængende børne- og ungepolitik. Formålet med at formulere en sådan politik er at medvirke til udvikling af et fælles syn på børn og unge og give mulighed for helt nye tværfaglige og helhedsorienterede måder at samarbejde på.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik fortæller om de værdier, der skal tænkes ind i alt arbejde med børn og unge. Det er alle, der har med børn og unge at gøre, der er forpligtede til at føre politikken ud i livet og samtidig være åben overfor gensidig inspiration og samarbejde til gavn for børn og unge. Vi ønsker, at børn og unge i Slagelse Kommune sikres en god barn- og ungdom med omsorg, tryghed og udfordringer.

Et af målene med den sammenhængende børne- og ungepolitik er at motivere ledere og personale til at bruge og formidle deres erfaringer med henblik på at udvikle kvaliteten af det daglige arbejde i et samarbejde med børn, unge og forældre.

Denne politik er vores første bud på en sammenhængende børne- og ungepolitik. Den har været i høring henover efteråret, og Børne- og Ungeforvaltningen modtog rigtig mange gode forslag og kommentarer. Vi har indarbejdet mange af forslagene både i politikken og i handle-guiden til medarbejderne, og vi håber, at det vækker genkendelse hos jer.

Politikken er dynamisk og arbejdet med at føre politikken ud i livet vil være i fokus i hele 2007. Vi er altid interesseret i at få kommentarer og gode ideer til arbejdet med politikken, så det er en opfordring til et givtigt samarbejde omkring den sammenhængende børne- og ungepolitik.

En stor tak til alle, der har bidraget til politikken.

Lis Tribler
Borgmester

1. Indledning

Den sammenhængende børne- og ungepolitik er gældende for alle børn og unge mellem 0-18 år i Slagelse Kommune.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik skal være det styringsredskab, der sikrer en sammenhængende indsats for et godt børne- og ungeliv i Slagelse Kommune. Den sammenhængende børne- og ungepolitik beskriver, hvad kommunalbestyrelsen ønsker at opnå samt indsats og rammer for at realisere det ønskede.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik er udarbejdet i et bredt samarbejde på tværs af de fire kommuner. Det politiske arbejde med at skabe rammerne for et godt børne- og ungeliv er ikke blevet begrænset til et enkelt fagudvalg, men flere udvalg har deltaget i arbejdet med børne- og ungepolitikken. Der har været afholdt temamøder for politikere, følgegrupperne under Børn og Unge 1, institutionsledere og ledere på forvaltningsniveau for at sikre, at alle er blevet inddraget i processen.

Det er målet med denne politik at skabe rammer for, at forældre, lærere, pædagoger, sagsbehandlere, sundhedsplejersker og andre kan give børnene en tryk og lærerig tilværelse. Det er endvidere målet, at den sammenhængende børne- og ungepolitik intentioner om rummelighed i normalsystemet understøttes, samt at der sikres et tværfagligt samarbejde gennem løbende dialog.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik skal skabe sammenhæng i den kommunale organisation, både i dybden og bredden. I dybden skabes sammenhæng mellem de politiske mål og indsatsen over for børn, unge og familier. I bredden sikres sammenhæng på tværs af politikområder og sektorer – på tværs af det samlede børne- og ungeområde.

Politikken skal eksempelvis beskrive dagtilbuds og skolers rolle i den tidlige og forebyggende indsats og sammenhængen med den særlige indsats over for børn og unge med særlige behov.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik er ikke blot en politik formuleret på papir, men et fælleskommunalt udviklingsprojekt for det samlede børne- og ungeområde. Det vil sige, at den sammenhængende børne- og ungepolitik ud over nærværende tekst består af en implementeringsfase og en evalueringsfase, som fortsætter efter 1. januar, hvor politikken konkretiseres og udmøntes.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik udmøntes konkret i virksomhedsplaner alle steder, hvor der arbejdes med børn og unge.

1.1 Disposition og læsevejledning

Den sammenhængende børne- og ungepolitik skal ifølge lovgivningen indeholde følgende elementer:

- Kommunalbestyrelsens børne- og familisyn – dette syn skal præge de handlinger, der foretages i relation til børnene og deres familier.
- Målgrupper – hvilke målgrupper politikken gælder for.
- Målsætninger – beskriver hvad kommunalbestyrelsen ønsker at opnå samt indsats og rammer for at realisere de ønskede mål.
- Standarder for sagsbehandling (er beskrevet i bilag) – standarderne skal skabe opmærksomhed om og styrke ansvarligheden i forhold til indholdet i sagsbehandlingen.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik i Slagelse Kommune er opbygget på følgende måde med afsæt i de ovenstående fire hovedelementer:

Kapitel 1 beskriver kort baggrunden for, og formålet, med den sammenhængende børne- og ungepolitik.

Kapitel 2 beskriver børne- og familiesynet. Det er fundamentet for den sammenhængende børne- og ungepolitik samt for andre politikker og målsætninger på børne- og ungeområdet. Børne- og familiesynet skal således slå igennem i alle politikker og i det daglige arbejde med børn og unge.

Kapitel 3 sætter fokus på målgrupperne for den sammenhængende børne- og ungepolitik. Her opstilles en model, hvor den samlede målgruppe mellem 0-18 år er opdelt i fem målgrupper for at danne en fælles referenceramme i det tværfaglige arbejde.

Kapitel 4 opstiller fire temaer med tilhørende politiske målsætninger på børne- og ungeområdet, der tager udgangspunkt i lovgivningen og budgettet for 2007.

Kapitel 5 beskriver, hvorledes politikken skal revideres samt den videre implementeringsfase i 2007.

Kapitel 6 indeholder en begrebsafklaring af centrale begreber anvendt i politikken.

2. Børne- og familiesyn

Kommunalbestyrelsens børne- og familiesyn bygger på FN's børnekonvention, der sikrer alle børn lige rettigheder. Kommunal-bestyrelsen erkender og respekterer børn for deres forskellighed.

2.1 FN's børnekonvention

FN's konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen) blev vedtaget på FN's generalforsamling i 1989. Danmark tilsluttede sig konventionen i 1991 og har derfor pligt til at implementere den. Børnekonventionen er et udtryk for en enighed om, at børn skal respekteres som individer og selvstændige personer med politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Konventionen gælder for alle børn og unge under 18 år, og den skal sikre:

- Børns grundlæggende rettigheder til mad, sundhed og et sted at bo.
- Børns ret til udvikling herunder skolegange, fritid, leg og information.
- Børns ret til beskyttelse mod vold, misbrug og udnyttelse.
- Børns ret til medbestemmelse herunder indflydelse, deltagelse og ytringsfrihed.

Børnekonventionen er indarbejdet i børne- og ungepolitikken gennem det grundlæggende børne- og familiesyn, hvor både børns udvikling, medbestemmelse, beskyttelse, omsorg og sundhed indgår. Derudover opfordres institutioner og skoler på børne- og ungeområdet til at forholde sig til børnekonventionen og vurdere dens betydning for institutionens arbejde med børn og unge.

2.2 Værdierne i børne- og familiesynet

Børne- og familiesynet er båret af en overordnet tanke om, at alle børn og unge har ret til et godt liv. Alle børn og unge skal have ens muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger.

Kommunalbestyrelsens børne- og familiesyn består af en række grundlæggende udsagn, der er fundamentet for et godt børne- og ungeliv. Den sammenhængende børne- og ungepolitik er udviklet på baggrund af dette grundlæggende syn. Børne- og familiesynet angiver, hvad kommunalbestyrelsen ønsker, der skal præge de

handlinger, der foretages lokalt, såvel på myndighedsniveau som, i de kommunale institutioner på børne- og ungeområdet i kommunen.

Forældrene har ansvaret for deres børn og forældrenes indflydelse er af afgørende betydning for børnenes trivsel og udvikling. De professionelle spiller også en rolle, da børnene tilbringer en stor del af deres tid i kommunens institutioner, men erstatter ikke forældrenes varetagelse af forælderrollen.

I det følgende børne- og familiesyn henviser voksne til forældre, mens de professionelle er medarbejder, der arbejder med børn og unge.

Børn og unge er kærlige, nysgerrige og eksperimenterende

Det betyder, at:

- Vi betragter alle børn og unge som kærlige, nysgerrige og eksperimenterende.
- Børn skal have lov til at være børn.
- Unge skal have lov til at være unge.
- Vi skal styrke børns og unges undren, nysgerrighed og lyst til at lære.
- Vi skal give børn og unge plads til at udforske og gå på opdagelse på egen hånd.
- Børn og unge skal have tid til leg, læring og fordybelse.
- Vi skal skabe miljøer, hvor børn og unge kan opbygge gode venskaber og udvikle sig både socialt og fagligt.

Børn og unge har brug for omsorg gennem hele deres opvækst

Det betyder, at:

- De professionelle skal give omsorg, tryghed, opmærksomhed og udfordringer til børn og unge, mens forældrene skal give kærlighed. Børn og unge, der får kærlighed, tryghed og opmærksomhed bliver også selv i stand til at give det videre til andre.

- Børn har behov for at møde positive, rummelige og anerkendende professionelle, der kan støtte og motivere dem i deres udvikling, trivsel og selvstændighed.
- Børn og unge skal opleve professionelle, der går foran, ved siden af og bagved gennem hele deres opvækst.
- Børn og unge skal mødes ligeværdigt, men ikke jævnbyrdigt. Barnet og den unge mødes på eget udviklingstrin, og de voksne taler med dem og ikke til dem.
- Børn og unge skal opleve, at der er klare grænser og konsekvenser af deres valg.

Børn og unge har brug for at møde tydelige og nærværende voksne igennem deres opvækst

Det betyder, at:

- Forældrene er barnets og den unges vigtigste voksenkontakt, men det er samtidig vigtigt at have en god voksenkontakt i fx dagtilbud og skoler.
- De voksne og professionelle skal sætte klare, tydelige og omsorgsfulde rammer for børn og unges liv.
- De professionelle skal se og høre hvert enkelt barn og ung og involvere sig i deres liv. Børn og unge, der bliver set og hørt, bliver rustet til selv at se og lytte aktivt til andre.
- De professionelle skal have tilstrækkelig indsigt i den enkeltes behov og ressourcer til at kunne handle i overensstemmelse hermed.
- De professionelle skal lære børn og unge sociale spilleregler, så de kan indgå i fællesskaber med andre.

Vi respekterer barnet og familien

Det betyder, at:

- Vi betragter familien som barnets/den unges fundament og omdrejningspunkt.
- Vi møder børn, unge og deres familier i dialog, med respekt og forståelse for netop deres situation.

- Vi inddrager altid barnet/den unge og dennes familie/netværk, hvis vi er bekymret for barnets/den unges trivsel og udvikling.
- Barnets tarv og trivsel vil altid have førsteprioritet.

Det enkelte barn er unikt

Det betyder, at:

- Vi betragter forskellighed som en styrke.
- Børn har forskellige evner og anlæg for at udvikle sig.
- Børn har forskellige behov og ressourcer.
- De professionelle skal hjælpe børn og unge til at opleve succes. Succesoplevelserne er vigtige for at udvikle barnets og den unges selvværd.
- Børn og unge skal lære at respektere såvel egne som andres behov.
- Alle børn og unge er en del af en social virkelighed, som de både påvirker, men samtidig også påvirkes af.

Forældrene har hovedansvaret for at opdrage deres børn

Det betyder, at:

- Det først og fremmest er forældrene, der har ansvaret for børn og unges opvækst, opdragelse og udvikling.
- Forældrene skal udvise interesse for og engagement i deres barns liv – både i hjemmet, og hvor barnet i øvrigt færdes.
- Forældrene skal have mulighed for at få støtte og vejledning i forælderrollen.

3. Målgrupper

3.1 Børne- og ungepolitikens målgrupper

Den sammenhængende børne- og ungepolitik er rettet mod alle børn og unge og beskriver blandt andet forholdet mellem normalsystemets generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn med særlige behov.

Hovedparten af børn og unge har et godt liv i deres familier. Således udgør børn med almindelige opvækstvilkår og almindelige problemer omkring 80 % af alle børn og unge i Danmark. De har gode udviklingsbetingelser med de almindelige udsving, der naturligt følger i livet.

Op imod 20 % af alle børn og unge har vanskeligheder og problemer af forskellige art, der kræver en særlig indsats gennem en kortere eller længere periode. 7 % af disse børn har store vanskeligheder blandt andet, fordi de lever i familier med ressourcetsvage forældre.

Vi ved, at det er vigtigt med en tidlig indsats. Derfor har Slagelse Kommune valgt at tage udgangspunkt i en bekymringsmodel, der tager afsæt i barnets og den unges livsvilkår. De fem målgrupper i bekymringsmodellen har det til fælles, at de fokuserer på en problemforståelse, der som udgangspunkt forklarer barnets eller den unges problemer ud fra de vilkår barnet eller den unge lever i.

3.2 Bekymringsmodel

Bekymringsmodellen er et nødvendigt redskab for at kunne differentiere målgruppen for den sammenhængende børne- og ungepolitik.

Både normalområdet og området for børn med særlige behov benytter sig af samme redskab, hvilket er en fordel i det tværfaglige samarbejde. Opdelingen i de fem målgrupper er foretaget med henblik på at skabe en fælles faglig referenceramme i det tværfaglige samarbejde, således at der er enighed om, hvad der menes, når der tales om børn og unge i de forskellige målgrupper.

Barnets karakteristika er ikke i sig selv tilstrækkeligt grundlag for at kunne placere barnet, hvorfor forældrenes og netværkets ressourcer vil blive inddraget. Venner og fritidsliv vil ikke indgå i modellen, men

vurderingerne herfra vil blive inddraget i forhold til det enkelte barn.

Det er endvidere vigtigt at gøre opmærksom på, at det er et internt redskab for medarbejderne, der viser, hvad der bl.a. kan lægges vægt på i vurderingen af barnets eller den unges vanskeligheder. Ligeledes er indplaceringen af barnet/den unge et øjebliksbillede, der kan ændre sig over tid. At observere barnets/den unges trivsel fordrer et indgående kendskab til det enkelte barn.

Det er vigtigt, at de bekymringer, der er for et barn eller en ung, bliver nedskrevet. Opfølgning er afgørende i denne sammenhæng. Forældrene og barnet/den unge skal løbende inddrages i de bekymringer, som medarbejderne har for et barn eller en ung.

Opdelingen i de fem målgrupper sker på baggrund af en vurdering af barnets generelle udvikling:

Børn i trivsel

Barnets karakteristika

- Det er børn, der er i stand til at sanse og lære, at give udtryk for behov og ressourcer og i stand til at samarbejde. Det er igennem evnen til at samarbejde og i mødet med omverdenen, at barnet danner erfaringer og udvikler sig.
- Det er børn, der har et godt selvværd. De tror på, at de nok skal klare sig, og på at der er hjælp at hente, hvis de får brug for det.
- Det er børn, der tror på, at de har en indflydelse på eget liv og indgår i positive relationer.
- Det er børn med almindelige opvækstvilkår og med almindelige problemer.
- Barnet udvikler sig "almindeligt" både socialt, emotionelt, fysisk og intellektuelt med de naturlige udsving, der følger i barnets liv.

Forældrenes karakteristika

- Forældreomsorgen er god. Forældrene gør brug af og søger råd i det forebyggende system. De har fx god kontakt til barnets dagtilbudsordninger og skole. De henvender sig til sundhedsplejen, skolelæge, pædagog, lærer mv.

Tidsperspektivet er kort, hvor fædre på eget initiativ kan ændre situationen til gavn for barnet.

Børn i faldende trivsel

Barnets karakteristika

- Det er børn og/eller netværk/omgivelser hvis måde at være på bør vække bekymring.
- Det er børn, der ikke altid har tiltro til eget værd og modstandskraft.
- Det er børn, der er udsat for lette, men konstante belastninger og viser tegn på, at noget er galt.
- Det kan også være børn, der er udsat for en større belastning. Barnet kan fx være belastet af en psykisk eller social hændelse, fx dødsfald i familien.
- Disse børn kan også have trivselsproblemer fx som følge af mobning eller sygdom.
- Det er børn, der har brug for midlertidige støtteforanstaltninger for at komme videre i udviklingen. De har brug for meromsorg og støtte til at takle de belastninger, de lever i.

Forældrenes karakteristika

- Forældrene gør på opfordring brug af råd og vejledning. Forældreomsorgen er lettere begrænset, hvor forældrene gør brug af det forebyggende system på opfordring af medarbejdere, der er kontakt med barnet.

Tidsperspektivet er kort til langvarigt afhængig af problemstillingen.

Børn med særlige behov

Barnets karakteristika

- Det er børn, der bliver udsat for enkelte forbigående belastninger på grund af fysiske, psykiske eller sociale problemer. Barnet viser tegn på, at noget er galt.
- Barnet udviser signaler i form af psykiske reaktioner. Barnet ændrer adfærd i forhold til sig selv eller i forhold til omgivelserne.

Forældrenes karakteristika

- Forældreomsorgen er god, konstant eller midlertidig svækket pga. aktuelle kriser som sygdom, dødsfald, skilsmisse, arbejdsløshed, psykisk sygdom og misbrug. Forældrene til disse børn har dog ressourcerne til selv at yde en indsats overfor barnet, hvis de får hjælp fra professionel side. Forældreomsorgen er god fx i relation til handicappede børn.

Tidsperspektivet er kort til langvarigt afhængig af problemstillingen.

Børn med væsentlige behov

Barnets karakteristika

- Det er børn, der har været og er udsat for en eller flere belastninger gennem længere tid. Barnet kan være belastet psykisk og/eller socialt.
- Barnet viser meget tydelige tegn på, at noget er galt. Barnet fungerer meget dårligt og udvikler sig i en dårlig retning.
- Barnet har vanskeligt ved at knytte sig til eller skabe relationer til andre børn eller voksne.
- Personlighedsmæssig begyndende fejludvikling.

Forældrenes karakteristika

- Forældreomsorgen er reduceret i en sådan grad, at belastning er i familien ikke magtes samt barnets signaler tager til i styrke og omfang.

Tidsperspektivet er langt. Forældrene kan ikke alene og på eget initiativ ændre situationen til gavn for barnet.

Børn med åbenbar risiko for varig skade

Barnets karakteristika

- Det er børn, der tidligt og massivt har været udsat for en række belastninger og mangel på tilfredsstillelse af de helt grundlæggende behov.
- Det er børn, som dagligt sender signaler om forsinket udvikling som følge af omsorgssvigt.
- Barnet mistrives alvorligt.
- Det er børn, der har en afvigende adfærd med permanente problemer i forhold til omgivelserne.

- Barnet har varige skader i personligheden.

Forældrenes karakteristika

- Forældreomsorgen mangler helt. Barnet har i hele dets opvækst været belastet af forældrenes grundlæggende mangel på tilstrækkelig omsorgsevne. Forældrene har stærkt belastet i form af personlige, psykiske, sociale, økonomiske og/eller netværksmæssige faktorer.

Tidsperspektivet er langt. Det er nødvendigt at iværksætte en omfattende indsats for at ændre situationen til gavn for barnet.

4. Politiske målsætninger

4.1 Målsætninger for arbejdet med børn og unge

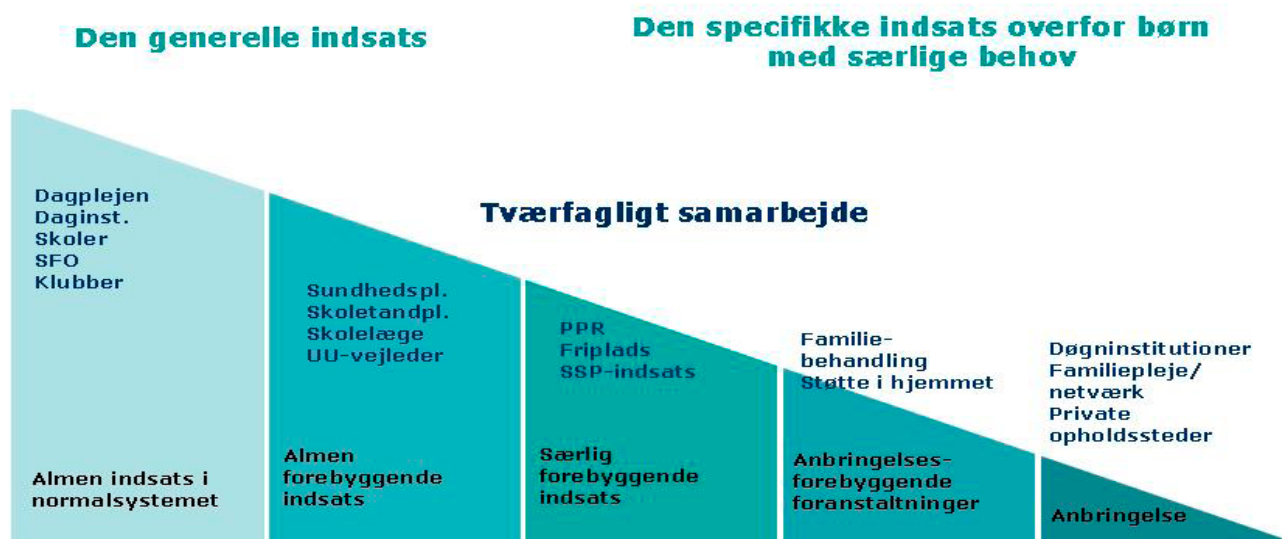
Den sammenhængende børne- og ungepolitik skal som tidligere nævnt sikre sammenhæng i indsatsen overfor børn og unge i kommunen, ligesom den skal tydeliggøre forholdet mellem normalområdet forebyggende arbejde og den specifikke indsats, der ydes i forhold til sager efter serviceloven.

Fælles for alle målsætningerne er, at børne- og familiesynet, der ligger bag, forpligter samtlige faggrupper. Lige fra lærere og pædagoger på skoler og i dagtilbud til socialrådgivere, socialformidlere, psykologer, talehørekonsulenter i specielle tilbud til børn og unge med særlige behov.

Målsætningerne dækker både normalområdet og området for børn med særlige behov. Vægten er i særlig grad lagt på forebyggende og tidlig indsats i forhold til hele gruppen af børn og unge samt udviklingen af det tværfaglige samarbejde, der er en af hovedforudsætningerne for, at mange af målene kan opnås.

Nedenstående figur viser, hvordan indsatserne er placeret i normalområdet, der indeholder de primære tilbud til alle børn og unge, og indsatsen overfor børn og unge med særlige behov, der er forankret i Det tværgående børne- og ungeområde.

Det grundlæggende børne- og familiesyn er, som tidligere nævnt, fundamentet for den sammenhængende børne- og ungepolitik og dermed også for målene. I dette kapitel er målene beskrevet. Der er udarbejdet

en række mål med udgangspunkt i lovgivningen og serviceniveauet, som det fremgår af budget 2007 inden for de nedenstående fire temaer.

Hvert tema er opbygget med en række delmål¹. Det er 20 mål, der alle skal være med til at sikre børn og unge en god opvækst og tilværelse.

Helhed og tværfaglighed

1. Sikre tværfagligt samarbejde mellem alle børn- og ungeaktører.
2. Medarbejdere i forvaltning og decentrale enheder udvikler kompetencer til at betragte en given situation i sammenhæng.
3. De decentrale enheders pædagogiske og faglige kvalitet udvikles gennem vidensdeling i netværk samt ved at skabe fælles sprog i de kommunale tilbud børnene færdes i.
4. Dagtilbuds-, skole- og det tværgående børne- og ungeområde skal udgøre et lærings- og udviklingssted for børn og unge.
5. Dagtilbuds- og skoleområdet skal medvirke til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen.
6. Sundhedsplejen, tandplejen, kultur- og fritidsområdet inddrages systematisk i den sammenhængende børne- og ungepolitik.

Rummelighed og sammenhæng

7. Børnene skal møde stabile og tydelige voksenkontakter i såvel dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet.
8. Der tilbydes det nødvendige antal pladser i klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud.
9. Rummeligheden skal defineres og udvikles, så flest mulige indsatser kan løses i de generelle tilbud.
10. Der skal opbygges en forebyggelseskultur.
11. Der skal sikres et ligeværdigt sundhedstilbud for det enkelte barn.

¹ Målsætning nummer 12, 14, 16, 18 og 20 udgør standarder for sagsbehandling jf. Bekendtgørelse nr. 1333 af 14. december 2005. De er markeret med gul.

12. Tidlig indsats i forhold til børn og unge med behov for særlig støtte.

13. Indsatsen skal sigte imod, at børnene så vidt muligt sættes i stand til at vende tilbage til de eksisterende dag-, skole- og fritidstilbud.

Inddragelse og samarbejde

14. Forældre og barnet eller den unge inddrages aktivt i dialog og samarbejde omkring barnet/den unge.

15. Børn og unge skal udvikle selvstændighed og evne til at indgå i forpligtende fællesskaber, og de skal have medbestemmelse og medansvar.

16. Familie og netværk inddrages aktivt i løsningen af barnets eller den unges problemer.

17. Arbejdet med børn og unge skal tage udgangspunkt i det lokale netværk af fagpersoner, familie samt fritidslivet.

Opfølgning og evaluering

18. Kontinuerlig opfølgning og evaluering af resultaterne af indsatsen.

19. Gennemsigtheden i arbejdet med børn og unge skal forbedres gennem dokumentation og løbende evaluering.

20. Indsatsen styrkes for de unge efter de har forladt folkeskolen.

Målsætningerne der er markeret med gul er nærmere beskrevet i "Bilag – Standarder for sagsbehandling", der indeholder standarder for sagsbehandling, og disse standarder indeholder præcise målsætninger og fremgangsmåder i sager om særlig støtte til børn og unge.

4.2 Uddybning af de politiske temaer

Indholdet i de fire politiske temaer er nærmere beskrevet i det nedenstående. Temaerne beskriver, hvordan normalsystemet skal agere i forhold til målsætningerne samt sammenhængen til området for børn med særlige behov, hvorimod standarderne beskriver, hvilke krav og forventninger, der sættes til sagsbehandlingen og til snitfladen mellem sagsbehandlingen og normalsystemet.

Helhed og tværfaglighed

I Slagelse Kommune sættes fokus på helhed og tværfaglighed i såvel det konkrete arbejde med børn, unge og deres familier som i samarbejdet mellem faggrupper.

Der er i Slagelse Kommune en erkendelse af, at ressourcer og faglighed udnyttes bedst, hvis det foregår i formelt samarbejde og formel koordinering omkring det arbejde, der ydes i forhold til børn og unge. Formålet med det tværfaglige samarbejde er at sikre koordinering af det arbejde, der udføres inden for kommunens tre distrikter. Endvidere er det formålet, at medarbejderne skal bidrage til, at der udveksles viden på tværs af sektorer, der arbejder med børn og unge.

Børne- og familiesynet bag målsætningerne har betydning for dagtilbuds- og skoleområdet, hvor der i pædagogiske læreplaner i børnehaven og elevplaner i folkeskolen stilles krav til, at den enkeltes udvikling planlægges i samarbejde med forældrene og det enkelte barn.

Rummelighed og sammenhæng

Rummelighed

Rummeligheden i normaltilbuddet øges, således at børn og unge gennem deres opvækst kan forblive i nærmiljøet, og udskillelse kan undgås.

Slagelse Kommune lægger vægt på, at de generelle tilbud herunder især dagtilbuds- og skoleområdet rummer alle børn. Grænsen for rummeligheden fastlægges ud fra, hvad der er rigtigt for det enkelte barn eller den unge. Udgangspunktet for rummeligheden er, at den gælder alle børn, som skal have lige ret til at være en del af fællesskabet. Det betyder også, at der vil være fokus på mobning og trivsel i skolerne.

Succeskriterierne for rummelighed er:

- Barnet og den unge skal være til stede i det fysiske nærmiljø.
- Barnet og den unge skal anerkendes og respekteres af andre.

- Barnet og en unge skal selv opleve, at det er rummet på en måde som hovedsageligt opleves positivt.
- Institutioner på dagtilbuds- og skoleområdet skal kunne beskrive pædagogiske initiativer og ændringer i miljøet for at imødekomme alle børns behov.

En gang årligt samles der op på konkrete erfaringer og resultater, som arbejdet med rummelighed har medført.

Tilgængelighed for handicappede er knyttet til rummelighed i normalsystemet. Tilgængelighed skal bl.a. ses i forhold til adgangsforhold i daginstitutioner, skoler, klubber mv. for at sikre de handicappede børn lige muligheder for deltagelse i normalområdets tilbud. Tilgængelig handler også om hjælpemidler fx specialtilrettede undervisningsmaterialer og IT-systemer i skoler, der kan hjælpe børnene med at følge med og dermed blive i skolen og deres nærmiljø

Sundhed

Sundhedsplejen vil via det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde styrke forældre og børns viden, livsholdning og handlemuligheder, så deres sundhed og trivsel fremmes.

For at opfylde de politiske mål om, at der skal opbygges en forebyggelseskultur og sikres et ligeværdigt sundhedstilbud for det enkelte barn, skal der skabes bedre rammer og vilkår for at fremme sunde kost- og motionsvaner.

I forhold til den tidlige indsats skal der sættes fokus på oplysning og forbyggende kampagner, så der opbygges en kultur, der sikrer sundhedsfremmende aktiviteter for børn og unge. Sundhedsplejen, skolelæger og skoletandlæger informerer og overvåger børnenes generelle sundhed.

Det tværfaglige samarbejde skal rette opmærksomhed mod de børn og familier, der har brug for særlig vejledning i forhold til sundhed, kost og motion.

Familier, børn og unge kan søge råd og vejledning hos sundhedsplejen, skolelægerne og andre relevante fagpersoner.

Børn og unge skal også tilskyndes til at få rigelig motion. Det betyder, at der skal være gode fysiske udfoldelsesmuligheder både ude og inde for alle børn og unge i institutionerne.

Det er ligeledes vigtigt at inddrage netværket i nærmiljøet, hvor de frivillige organisationer med fordel kan inddrages i kost- og motionsfremmende aktiviteter.

Inddragelse og samarbejde

Børn og unge skal have medindflydelse, hvor de færdes. Det betyder, at debat og dialog skal være et naturligt element i institutions- og fritidslivet og samarbejdet skal udbygges mellem institutions- og fritidslivet, så børn og unge fastholdes i et attraktivt og positivt nærmiljø.

Klubberne skal give børn og unge mulighed for at deltage i sociale aktiviteter med jævnaldrende og tilbyde meningsfyldte og udviklende fritidsaktiviteter. Klubberne skal også have et forebyggende sigte, og det skal være et sted, hvor der er gode samværs- og dialogformer med nærværende voksne.

Det handler om at sætte gang i en udviklingsproces, hvor børn og unge i daginstitutioner, skoler og klubber - i samspil med voksne - prøver, fejler og gradvis tilegner sig erfaringer, der gør dem i stand til at øve indflydelse på egen livssituation og i forskellige andre sammenhænge.

I forpligtende fællesskaber skal voksne sikre plads og udviklingsmuligheder for både ressourcerstærke børn og unge og for børn og unge med særlige behov.

Børn skal opleve kontinuitet i institutionerne og sammenhæng i overgangen mellem dagtilbud og skole. Der skal være et veludbygget samarbejde på tværs i lokalområderne.

Opfølgning og evaluering

Alle medarbejdere i dagplejen, vuggestuen, daginstitutionerne, fritidshjemmene, skolerne og klubberne skal være bekendt med og kan orientere om de tilbud, som Slagelse Kommune råder over i forhold til børn, unge og familier, der har brug for særlig rådgivning, støtte eller behandling.

Indberetninger, underretninger samt handleplaner skal altid inddrage et ressourceorienteret syn på familiens udviklingspotentialer.

Evalueringskulturen skal fremmes både på dagtilbuds- og skoleområdet, således der sker en kontinuerlig opfølgning og evaluering. Endvidere er det afgørende for arbejdet med børn og unge, at vurdere om en indsats virker eller ej. Det vil sige, at evidens-basering kan være grundlag for at sammenligne virkningen af forskellige typer af indsatser overfor børn og unge for at finde frem til hvilken type indsats, der giver det bedste resultat.

5. Afslutning

5.1 Revision af den sammenhængende børne- og ungepolitik

Revisionen af den sammenhængende børne- og ungepolitik forløber efter følgende model:

- Hvert år – De politiske målsætninger og andre variable parametre revideres årligt.
- Hvert 2. år – Ifølge lovgivningen skal alle standarder for sagsbehandling som minimum revideres hvert andet år.
- Hvert 4. år – Den mest omfattende revision af den sammenhængende børne- og ungepolitik er den, der finder sted ved nyvalg til kommunalbestyrelsen hvert 4. år.

Hvis særlige behov eller krav gør sig gældende, kan den sammenhængende børne- og ungepolitik revideres løbende. Politikken evalueres første gang i 2008, hvor børn, unge og familier vil blive inddraget.

5.2 Sådan virkeliggøres politikken

Slagelse Kommune har med den sammenhængende børne- og ungepolitik taget første skridt til en fortløbende proces, hvor der kontinuerligt arbejdes med udviklingen og implementeringen af politikken.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik gør ikke en forskel i sig selv. Forskellen opstår, når politikken omsættes til praksis og bliver bestemmende for, hvordan der handles og prioriteres, der hvor medarbejderne, børnene og de unge mødes. I første halvår af 2007 igangsættes implementeringsfasen, der skal sikre, at den sammenhængende børne- og ungepolitik kommer børn og unge til gode. En reel implementering af politikken stiller store krav til såvel ledere som medarbejdere i alle led, hvorfor der fremover arbejdes på at tydeliggøre og understøtte intentionerne i den sammenhængende børne- og ungepolitik.

Primo 2007 skal der foreligge en handleguide. Formålet med en handleguide er at skabe overblik over de procedurer og sagsgange, som understøtter det tværfaglige

arbejde, når der opstår bekymring for et barn eller en ung.

Ligeledes skal der i forlængelse af den sammenhængende børne- og ungepolitik udarbejdes delpolitikker for dagtilbuds- og skoleområdet, der tager udgangspunkt i børne- og familiesynet og målsætninger i politikken. Dette skal være med til at sikre en højere grad af fokusering på disse børn. Et af succeskriterierne er, at børn og unge inddrages mest mulig i dialogen.

Den børne- og ungepolitik, der nu ligger på bordet handler meget om værdier og holdninger til arbejdet med børn, unge og deres familier. Derfor er et af succeskriterierne for politikken, at politikere, forældre, lærere pædagoger og sagsbehandlere indtænker den sammenhængende børne- og ungepolitik som en fast bestanddel af hverdagen og fastholder fokus på at være med til at skabe et godt liv for børnene og de unge.

6. Begrebsafklaring

Børn, unge og deres familier	I dele af dokumentet vil der kun blive brugt betegnelsen "børn" – også selv om der er tale om en ung, som er fyldt 15 år og som derfor har selvstændig partsstatus.
Dagtilbud	Dagpleje, samtlige vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner, klubber.
Evaluering	En systematisk, tilbageskuende vurdering af processer, indsatser og effekt.
Faggrupper	Dette er alle faggrupper, der er tilknyttet Det tværgående børne- og ungeområde i Børne- og Ungeforvaltningen.
Forældre	Forældre er et bredt begreb. I henhold til standarder for sagsbehandling er forældre lig med forældremyndighedsindehaveren.
Fritid	Foreninger eller anden virksomhed under folkeoplysningsloven.
Fælles handleguide	Handleguide til alle medarbejdere med fælles retningslinjer for tværfagligt og tværsektorielt samarbejde.
Handleplan	Der er umiddelbart to slags handleplaner: en handleplan iværksat efter en § 50-undersøgelse og en handleplan iværksat efter en samtale med fx en talehørekonsulent.
Journal	Journalen indeholder veldokumenterede faglige overvejelser bag iværksættelsen af en given foranstaltning, og hvordan den anvendte viden er tilvejebragt. En journal er lovpligtig for en sagsbehandler.
Leverandør	Betegnelsen for de institutioner m.m. som leverer de konkrete ydelser for borgerne. Der er både private og offentlige leverandører.
Lokalgruppe	Gruppe af institutioner, medarbejdere i central enhed fordelt i geografiske distrikter.
Normalområdet	Normalområdet dækker dagtilbud, skoler, SFO, klubber.
Notat	En bredere betegnelse end journal. Indeholder de samme elementer som en journal, blot er den ikke på samme måde lovpligtig.

Operationelle mål	Konkrete og målbare mål. Operationaliseringen bør være en del af den politiske vedtagelse, men må ellers finde sted på administrativt myndighedsniveau. Målene operationaliseres til et niveau, hvor de bliver handlingsorienterede og målbare, og hvor de økonomiske konsekvenser kan vurderes.
Opfølgning	Regelmæssig tilbagevendende vurdering af om et initiativ eller en iværksat foranstaltning opfylder sit formål. På administrativt niveau foretages konkret opfølgning på sammenlægningsudvalgets vedtagelser.
Retssikkerhed	Retssikkerheden skal sikres ved, at de politiske beslutninger om hvilke indsatser bestemte målgrupper af borgere har ret til tydeliggøres.
Standarder	En standard for sagsbehandlingen er et dokument til fælles og gentagen anvendelse, der giver regler, retningslinjer eller karakteristiske træk ved sagsbehandlerprocessen eller ved resultaterne af denne. Dokumentet er fastlagt ved konsensus og vedtaget af sammenlægningsudvalget. Hensigten er at opnå optimal orden og dermed ens sagsbehandling i ens sager.
Sagsansvarlig	En mere bred betegnelse som indeholder både sagsbehandleren med socialrådgiver eller –formidleruddannelse, samt en anden professionel fagperson fra en anden faggruppe som fx tale-hørelærer og pædagog.
Sagsbehandler	En sagsbehandler har enten socialrådgiver- eller socialformidleruddannelse.
SFO	SFO1 er skolefritidsordning tilknyttet skolen, mens SFO2 er klubtilbud til børn og unge.
Skoler	Samtlige skoler, ungdomsskoler, SFO´er.
Tidlig indsats	Ved tidlig indsats forstås så tidlig som muligt i forhold til barnets alder, som så tidlig som muligt efter tegn på faldende trivsel.
Tilsyn	Familiemedarbejderens personlige besøg, mail og telefonkontakt med såvel det anbragte barn og anbringelsesstedet.
Tværfaglig gruppe	En gruppe, der ifølge servicelovens § 49, skal sikre at støtte til et barn ydes tidligt og sammenhængende, og at der i tilstrækkeligt omfang formidles kontakt til lægelig, social, pædagogisk, psykologisk og anden sagkundskab.

Underretning	<p>Formålet med underretning er at orientere sagsbehandleren om, at et barn vækker bekymring i en sådan grad, at særlig opmærksomhed er nødvendig. Lærere, pædagoger og lignende fagpersoner er underlagt en udvidet underretningspligt, hvis der er kendskab til forhold, der bringer sundhed eller udvikling i fare.</p> <p>Den, der fortager underretning, bliver ikke part i sagen og har ikke krav på at blive gjort bekendt med de skridt, som sagsbehandleren vælger at foretage eller vælger ikke at foretage.</p>
Undersøgelse	<p>En undersøgelse kan være en § 50-undersøgelse foretaget af en socialrådgiver eller en socialformidler, men også en undersøgelse foretaget af en psykolog eller en tale-hørekonsulent.</p> <p>En § 50-undersøgelse er fundamentet for den sociale indsats. Når det må antages, at et barn eller en ung har brug for særlig støtte, er den kommunale myndighed forpligtet til at undersøge barnets eller den unges forhold nærmere. Hensigten med undersøgelsen er at skaffe et grundlag for at vurdere, om et barn eller en ung og familie har behov for en social indsats, der kan afhjælpe problemerne og medvirke til at skabe sammenhæng og kontinuitet i barnets eller den unges liv. Med anbringelsesreformen stilles der nye krav til undersøgelsens kvalitative udformning. § 50-undersøgelsen skal ikke alene fokusere på problemer, men samtidig afdække ressourcer og handlemuligheder hos barnet eller den unge og familie og netværk, der kan bidrage til at overvinde problemerne. § 50, stk. 2 indeholder seks faste punkter, som skal undersøges og vurderes som led i sagsbehandlingen i hvert enkelt tilfælde: Udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber, og andre relevante forhold.</p>
Visitationsudvalg	<p>Visitationen har til formål at træffe afgørelser om foranstaltninger og/eller ydelser til børn og unge med behov, der ikke er omfattet af normalområdets ordinære tilbud. Proceduren for indstilling til visitationsudvalgene er, at der udfyldes et indstillingsskema vedlagt de relevante sagsakter, hvorefter det behandles.</p>

7. Litteraturliste

Love og bekendtgørelser

BEK nr. 1092 af 8. december 2000: Bekendtgørelse om underretningspligt.

Lov nr. 1422 af 22. december 2004: Anbringelsesreformen.

Lov nr. 573 af 24. juni 2005: Lov om social service.

LOV nr. 546 af 24/06/2005: Sundhedsloven.

BEK nr. 1333 af 14. december 2005: Bekendtgørelse om standarder for sagsbehandlingen i sager om særlig støtte til børn og unge.

Vejledning nr. 10 af 03/02/2006: Vejledning om særlig støtte til børn og unge.

LBK nr. 1195 af 30/11/2006: Bekendtgørelse af lov om folkeskolen.

Rapporter

KL (2005): Råd til rummelighed.

Regeringen (2006): Lige muligheder for alle børn og unge. Regeringens strategi til bekæmpelse af negativ social arv.

Styrelsen for Social Service (2005): Håndbog om anbringelsesreformen.

Styrelsen for Social Service (2006): Sammenhængende Børnepolitik – Hovedrapport.

Styrelsen for Social Service (2006): Sammenhængende Børnepolitik – Redskabssamling.

Undervisningsministeriet (2000): Vejledning om PPR – Pædagogisk – Psykologisk Rådgivning.

Hjemmesider

FN's børnekonvention - <http://www.boerneraadet.dk/sw73.asp>

Hjemmeside om anbringelsesreformen - <http://anbringelsesreformen.servicestyrelsen.dk>

Hjemmeside om projekt sammenhængende børnepolitik - <http://boernepolitik.servicestyrelsen.dk>

Udvikling, formidling og konsulenttydelser - <http://www.ufc-bu.dk>

